සිසිර දිසානායක

අනත් අපිරියත් කල්
හෙළ සසරු සැරිසරා
ඇප වෙමින්, කැපවෙමින්
ඔපවෙමින්
ආ කුසලතාවක් නැගී
මැවුම්කරු බඹු හමු වැ
මැවුම ඔහුගෙන් උගෙනැ
බඹ අඹුව සරසවිගෙන්
සතර වරම් ලැබැ
අසම ගුරු පියෙකු හට
පුතුව මෙහි උපන් සඳ
සුර ගඳඹ පන්සිළුගෙ වීණාව
සරසවිය ගී සරින්
මේ ආසිරි රැව් නැගී
"මේ ෂෙල්ටන් පෙම්රුවන්
මියැසි ලොවැ මිණි රුවන්"

හෙළයේ ජ්‍යෙෂ්ඨතම ගේය පද නිබන්ධකවරයාණ වන කලා ශූරී අරිසෙන් අහුබුදුවන් විසින් හෙළයේ ජ්‍යෙෂ්ඨතම මියැසි ගාන්ධර්වයාණ කෙනෙකු පිළිබඳව ලියැවුණු පද පෙළකින් "ගී සඳළුව" මෙවර පාඨක ඔබගේ වින්දන කවුළු විවර කරයි.

ෂෙල්ටන් පෙම්රුවන්

- මියැසි ලොව මිණි රුවන්

වසර 60කට අධික කාලයක් තුල ගුවන් විදුලිය, සිනමාව, වේදිකාව රූපවාහිණිය වැනි මාධ්‍ය සඳහා කලා වූ නිර්මාණ දායකත්වය සහ උත්තර භාරතීය, අපරදිග, ජන හා වැදි සංගීතය ඇසුරින් කළා වූ පර්යේෂනාත්මක මෙහෙවර වෙනුවෙන් වර්ෂ 2009 ක් වූ මැයි මස හත්වන දා කොළඹ බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේ පැවැත්වීමට යෙදුණ කැළණිය සෞන්දර්ය විශ්ව විද්‍යාලයීය උපාධි ප්‍රධානෝත්සවයේ දී ජ්‍යෙෂ්ඨ ප්‍රවීණ සංගීතවේදී ෂෙල්ටන් ප්‍රේමරත්නයන්ව ගෞරවනීය ඇගයීමකට ලක්විණ. ජීවිත කාලයක මෙහෙවර වෙනුවෙන් පිදෙන "දර්ශන ශූරී" ඃයධහධසෘෂී ඣධඹී* ගරු නාමයෙන් යුත් ආචාර්ය උපාධිය මෙවර පිරිනැමුනේ ප්‍රේමරත්න සංගීතවේදියාණන්ට සහ මහාචාර්ය තිස්ස කාරියවසම් විද්වතාණන්ටයි. සෞන්දර්ය පීඨාධිපති ආචාර්ය කෝලිත භානු දිසානායක සංගීතධරයාණන්ගේ සම්බන්ධීකරණයෙන් සහ ජ්‍යෙෂඨ මහාචාර්ය ජයසේන කෝට්ටේගෙ ාඩ විද්වතාණන්ගේ නිර්දේශයෙන් යුක්තව කෙරුණා වූ මේ ආචාර්ය උපාධි ප්‍රධානය විශ්ව විද්‍යාලයීය කුලපති පණ්ඩිත් අමරදේවයන් අතින්ය සිදුවූයේ. එදින පැවති විශ්ව විද්‍යාලයීය උපාධි ප්‍රධානෝත්සවයේ ආරම්භක අංගය වූයේ මේ ආචාර්ය උපාධි ප්‍රධානයයි.

මේ වන විට මෙල්බර්න් නුවරවාසී අප සමඟ ජීවත්වන ෂෙල්ටන් ප්‍රේමරත්නයන් පිළිබඳව අරිසෙන් අහුබුදු ශූරීන් ලියූ පද පෙළකි අප පූර්විකාව කොට ගන්නා ලද්දේ. එතුමන්ට "සන්නස" මාසිකයෙන් පිදෙන සුභාශිංසනයයි මේ.

කොළඹ කොටහේනේ හිල් වීදියේ වර්ෂ 1931 අප්‍රේල් 29 දා උපන් ෂෙල්ටන් ප්‍රේමරත්න දරුවා අකුරු කරවීමට ප්‍රථමයෙන් ම ගියේ කොටහේනේ සෙක්කු වීදියේ කිතුනු ළදරු පාසැලටයි. දෙවනුව වැල්ලවත්තේ වෛශාඛ්‍ය විද්‍යාලයට අධ්‍යාපනය සඳහා යොමු වූ ඔහු 1941 යුධ සමයෙන් පසුව හිල් වීදියේ මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයට ඇතුලත් විය. සිය පියා වන ප්‍රවීණ සංගීතඥ සහ ගායක ජේ. සාදිරිස් සිල්වා හෙවත් සාදිරිස් මාස්ටර් අතින් ම සංගීතයේ අත්පොත තැබූ ෂෙල්ටන් දරුවාගේ කුසලතාවයන් උත්තර භාරතීය සංගීතය ඇසුරින් ඔපවත් වන අතරේ දී ඩබ්ලිව්. බී. මකුලොලුව ශූරීන්ගෙ ් "හෙළ ගී මඟ" පොත ඇසුරින් ජන සංගීතය පිළිබඳවද සංගීත දැනුම ද වැඩි දියුණු විය.

1956 දී සිය පියාගේ වියෝවයෙන් පසු ෂෙල්ටන් ප්‍රේමරත්නයන් ඉදිරියට ගෙන ආ අතිරේක සංගීත ගුරුවර වෘත්තිය 1956 මැයි මස 05 දින හෝමාගම මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයේ සංගීතාචාර්යවරයෙකු ලෙස ලැබූ පත්වීමෙන් ස්ථිර විය. එදා - මෙදා තුර මියැසි ඇදිරිඳු කෙනෙකු ලෙසින් කරනා අනුපමේය සේවයේ ආරම්භක මං සළකුණුයි ඒ.

ෂෙල්ටන් ප්‍රේමරත්නයන්ගේ සිනමා සංගීතප්‍රාප්තිය සිදුවූයේ 1957 තිරගත වූ "එකමත් එක රටක" චිත්‍රපටයෙනි. අනතුරුව "මා ආලය කළ ගැහැණිය", "ගැහැණු ගැට (1959)", "දස්කොන් (1959)", "සිහින සතක් (1964)", "තිසාහාමි (1966)", "හැංගි හොරා", "බඩුත් එක්ක හොරු", "කළණ මිතුරෝ (1970 දශකයේ මුල් භාගය)", "රොමියෝ ජුලියට් කතාවක්", "හිතක පිපුණ මල් (1972)", "මහ හේනේ රීරී යකා", "යළි ඉපදේ", "වීදුරු ගෙවල්", "තිලක තිලකා", "සිරිපාල හා රන්මැණිකා", "එක දවසක් රෑ", "නිවෙන ගින්න", "උණ්ඩය" වැනි චිත්‍රපට රැසක් වෙනුවෙන් දායකත්වය මිල මුදලින් හෝ කීර්තිනාමයන්ගෙන් පමණක් ත්කසේරු කළ නොහේ.

වර්ෂ 1952 දී "හීන කුලය" වේදිකා නාට්‍යය වෙනුවෙන් සංගීත අධ්‍යක්ෂණය කරමින් ඇරඹූ ගමන් මඟ රැඳි මං සළකුණුය. "සසර දුක (1956)", "සුරා සූදු අන්තුවා (1956)", "සමදරා (1957)", "මන්ත්‍රී හාමුදුරුවෝ (1957)", "ගුත්තිල මූසිල (1958)", "සාර්භූමි (1958)", "සකුන්තලා (1959)", "විශ්ව මුක්ති (1961)", "අමල් බිසෝ", "නව යුගය", "ඉගිනලුව (1961)", "තිත්ත බත", "තවත් උදෑසනක් (1964)", "මනරංජන වැඩ වර්ජන (1966)", "හොටබරි යුද්දේ (1966)", "හුණුවටයේ කතාව (1967)", "ඩුං ඩුං බෙරේ (1968)", "කොන්තරේ (1968)", "තහංචි (1969)", "සක්වලයට (1970)", "ගමට ඉර පායයි (1970)", "ගමන", "ඉගිනලුව (1971)", " සෛලසෙනය (1971)", "පහනෙන් පහණ (1973)", "චූලෝදර මහෝදර (1974)", "මූණ නැති යකා (1975)", "නරියා සහ කේජු (1975)", "සිරිසඟබෝ (19780)", "ශ්‍රී වික්‍රම", "සමුද්‍ර දේවී" වැනි වේදිකා නාට්‍යය.

ජාතික රූපවාහිනයේ විකාශ වුණ "උතුරුකුරු සටන" සහ "සිව්මංසල" ටෙලි නාට්‍ය වෙනුවෙන්ද එතුමන්ගේ සංගීත අධ්‍යක්ෂණයේ රිද්මය ලැබිණ.

ප්‍රේමරත්න සංගීතවේදියාණන්ගේ මියැසියට අනුව හඬ අවධි කළ ගායන ශිල්පී ශිල්පිනියන් අතර සුනිල් ශාන්ත, රුක්මණී දේවී, පණ්ඩිත් ඩබ්ලිව්. ඩී. අමරදේව, වික්ටර් රත්නායක, විශාරද නන්දා මාලිනී, විශාරද එඩ්වඩ් ජයකොඩි, සුජාතා අත්තනායක, විශාරද මාලිනී බුලත්සිංහල, විශාරද ගුණදාස කපුගේ, එම්. එස්. ප්‍රනාන්දු, එච්. ආර්. ජෝතිපාල, ඇන්ජලින් ගුණතිලක, ඉන්ද්‍රාණි පෙරේරා, ඩැල්රින් සූබි (ආර්නෝල්ඩා), මොරිස් දහනායක, ක්‍රිස්තෝපර් පෝල්, දේවානන්ද වෛද්‍යසේකර, හද්‍රජි මහින්ද ජයතිලක, කසුන් කල්හාර වැනි සියලුම ගණයේ කලාකරුවන් වෙති.

ගරු මර්සලින් ජයකොඩි පියතුමා, ශ්‍රී චන්ද්‍රරත්න මානවසිංහ, අරිසෙන් අහුබුදු, මහගම සේකර, ධර්මසිරි ගමගේ, මහාචාර්ය සුනිල් ආරියරත්න, තිස්ස අබේසේකර, කරුණාරත්න අබේසේකර වැනි ගේය පද රචකයින්ගේ නිර්මාණ දායක වීය ප්‍රේමරත්න සංගීතවේදීයාණන්ගේ නිර්මාණ වෙනුවෙන්.

එඩී ජූනියර් ගායන ශිල්පියා ගැයූ "ගෝවේ ගෑණු පරාදයි" ගීතය යුරෝපීය උෟරුවට ගැයීමට තැණුන තනුවක් වූ අතර විමල් ජේ සාගරගේ "මාමිනි මාමිනි මා දෙයියා" ගීය වැනි ගීතයක් වීය, ප්‍රේමරත්නන් නිමැවූ. සුනිල් ශාන්තයන් ගැයූ ඍඵශ ෳසෘැවීෙ ගීතය අපර දිග තනුවකට නැගී ඉංග්‍රීසි පද පෙළක් වූ අතර ඩැල්රින් ආර්නෝල්ඩා සමග විශාරද නන්දා මාලිනිය ගැයූ ඍහධ ීඔ හධ ළීඔෙ ගීතය සිංහල ඉංග්‍රීසි සම්මිශ්‍ර පද රචනාවක් සඳහා එතුමන් විසින් නිර්මාණය කරන ලද තනුවට අනුව ගැයුණකි. ඍබධසෘ ධත ර්බීෂහයලෙ ඍිශ ් උ්‍යෂබ' ඔධ ඡධහෘැසෘඣවගෙ වැනි සංගීත සන්ළුවනි නිර්මාණ තුලින්ද සිය හපන් පැවෝය. ප්‍රේමරත්නයෝ බර්ටෝල්ට් බ්‍රෙස්ට් ඃර්ැසෘඔධබඔ ර්සෘැකසඔ* ගේ ඍක්ඔකිීජහ කස්බණ ඎසෘකබැෙ කෘතිය ඇසුරින් හෙන්රි ජයසේනයන් කළ "හුණුවටයේ කතාව" නාට්‍ය වෙනුවෙන් කළා වූ සංගීත අධ්‍යක්ෂණය එතුමන්ගේ නිර්මාණකරණයේ උච්ඡතම අවස්ථාව සේ දැක්විය හැකිය.

ශ්‍රී ලංකාවේ සංගීත ක්ෂේස්ත්‍රයට කළා වූ මෙහෙය වෙනුවෙන් 60 වන නිදහස් උත්සව දිනයේ දී ඔස්ට්‍රේලියාවේ වික්ටෝරියා ප්‍රාන්තයේ ගවනර් වරයා වූ මහාචාර්ය ඩේවිඩ් ඩී කෘසර් ඃ්ඪෂ ෳැ ණසෘැඕීැසෘ* අතින් ගෞරවනීය අගැයුමකට පාත්‍ර වූ ෂෙල්ටන් ප්‍රේමරත්නයන් අප අතර වාසය කිරිම අප හටද ගෞරවයක් නොවේ ද? එතුමන්ට අපගේ උපහාරය දැක්වීමට කාලය එළැඹ තිබේ.

(කරුණු උපුටා ගන්නා ලද්දේ ලයනල් ගුණතිලක, රන්ජිත් යාපා ද අල්විස් හා ස්ටැන්ලි ලියනගේ යන මහත්වරුන්ගේ කතෘත්වයෙන් යුත් "හෙළයේ ගාන්ධර්වයාණෝ සහ දරුවෝ " නම් වූ ග්‍රන්තයෙනි. ශ්‍රී ලංකාවේ පැවති ආචාර්ය උපාධි ප්‍රධානෝත්සවය පිළිබඳව අප දැනුවත් කළ සිඩ්නි නුවර හිරාන් ගුණතිලක මහත්මාට අප-ගේ ස්තූතිය.)

සිසිර දිසානායක